

Periaatteet jätehuoltomääräyksistä poikkeamiselle, jätemaksujen kohtuullistamiselle ja muille viranhaltijalle siirrettyjen päätösten tekemiselle

117/14.06.00/2026

Kymen jätelautakunta 29.01.2026

Valmistelija: jätehuoltopäällikkö Katja Kangas, puh. 020 615 8143, katja.kangas(at)kouvola.fi

Yhteenveto

Kymen jätelautakunta on siirtänyt toimivaltaansa jätehuoltopäällikölle ja on päättänyt periaatteet viranhaltijapäätösten tekemiselle. Periaatteet esitetään päivitettäväksi erityisesti kahden kohdan osalta.

Muutoksia päätöksenteon periaatteisiin esitetään saarikiinteistöjen jätehuollon järjestämisen poikkeusten myöntämiseen. Lisäksi päätösten voimassaolon keston esitetään muutos, jolloin joissakin tapauksissa jätehuollosta ja maksuista vapauttava päätös voitaisiin tehdä toistaiseksi voimassa olevaksi.

Asian valmistelun tausta ja päätösvallan perusteet

Kymen jätelautakunnan päätösvalta perustuu jätelain (646/2011) 23 §:ään kunnan jätehuoltoviranomaisesta. Jätelaissa määritetään jätehuollon vastuut. Kunnan velvollisuudesta järjestää jätehuolto on määrätty jätelain 32 § ja 33 §:ssä. Kiinteistön haltijan tulee lain 40 § ja 41 §:n perusteella järjestää kiinteistölle keräyspaikka ja luovuttaa jäte järjestettyyn kuljetukseen tai alueelliseen vastaanottoipaikkaan. Jätelain 91 §:n perusteella kunta voi antaa jätelakia tarkentavia määräyksiä jätehuoltomääräyksissään.

Jätehuollon maksuista säädetään jätelain luvussa 9 (78–86 §). Jätelain 80 §:n mukaan kiinteistön haltijalla on velvollisuus suorittaa jätemaksu. Jätelain 81 §:n mukaan jätemaksua on mahdollista muuttaa tai jättää perimättä. Jätelain 82 §:n mukaan kunnan jätemaksusta on oikeus tehdä muistutus 14 päivän kuluessa jätelaskun saamisesta jätehuoltoviranomaiselle.

1.6.2025 voimaan tulleiden Kymen jätelautakunnan jätehuoltomääräysten 46 §:n mukaan jätelautakunta voi päätöksellään yksittäistapauksissa, perustelluista erityisistä syistä myöntää poikkeuksen jätehuoltomääräysten noudattamisesta. Jätelautakunta ei voi tehdä poikkeamispäätöstä jätelain mukaisesta velvollisuudesta liittyä järjestettyyn jätehuoltoon. Jätehuoltomääräyksistä poikkeaminen ei saa vaarantaa asianmukaista jätehuollon järjestämistä, aiheuttaa vaaraa tai haittaa ympäristölle tai terveydelle tai aiheuttaa roskaantumista.

Kymen jätelautakunta on siirtänyt 30.5.2024 § 16 toimivaltaansa jätehuoltopäällikölle jätelain 23 §:n mukaisesti.

Siirretty toimivalta koskee pääosin päätöksiä jätehuoltomääräyksistä poikkeamiseksi (46 §) ja jätemaksujen maksuunpanon ja niitä koskevien muistutusten sekä jätemaksun kohtuullistamishakemusten (vapautushakemusten) käsittelemiseksi. Päätösvaltaa on siirretty käsiteltävien hakemusten sekä niistä tehtävien päätösten suuren määrän vuoksi.

Poikkeamishakemukset, joista tehdään viranhaltijapäätös voivat koskea esim. yhteisen jäteastian muodostamista (jätehuoltomääräykset 8 §) tai eri jätelajien erilliskeräysvelvoitteita (14 §), sallittuja tyhjennysvälejä (23 §), jätteenkuljetuksen keskeyttämistä (32 §) tai lisäksi muita yksittäisiä hakemuksia. Hakemus voi koskea myös jätehuoltomääräysten 11 §:n mukaista mantereella sijaitsevan kiinteistön liittymistä sekajätteen lukolliseen yhteiskeräyspisteeseen tai saarikiinteistön jätehuollon järjestämistä jätehuoltomääräyksistä poikkeavalla tavalla.

Jätehuoltomääräysten 46 §:n mukaan Kymen jätelautakunta voi päätöksellään rajata alueita kiinteistöittaisen jätteenkuljetuksen tai erilliskeräysvelvoitteiden ulkopuolelle jätelain 35 § mukaisesti. Tämän osalta ei ole siirretty päätösvaltaa jätehuoltopäällikölle.

Jätehuoltomääräyksistä poikkeamisiin ja muihin viranhaltijapäätöksiin on viimeksi määritetty periaatteet Kymen jätelautakunnan kokouksessa 22.5.2025 § 23. Periaatteet selventävät päätöksentekoa, jolloin alueen asukkaita kohdellaan tasapuolisesti, yhtenäisten, yhteisesti päätettyjen periaatteiden mukaisesti.

Päätöksenteon periaatteet esitetään nyt päivitettäväksi käytännön työssä havaitun tarpeen vuoksi. Tekstiä päivitetään samalla myös ajanmukaiseksi poistamalla vanhentuneet tekstit. Lisäksi joitakin kohtia tarkennetaan.

Päätösten periaatteiden muutostarpeet ja niiden perustelut

Yhteisen jäteastian käyttö ja saarikiinteistöjen jätehuolto

Voimassa olevassa päätöksessä viranhaltijapäätösten periaatteista/linjauksista lukee seuraavasti:

”Poikkeuksen jätehuoltomääräyksistä voisi saada, mikäli mantereella oleva venepaikka sijaitsee esim. kotirannassa tai tarjolla ei käytännössä ole lukollista yhteiskeräyspistettä tai sinne on pidempi matka kuin muuhun tarjolla olevaan jäteastiaan (esim. kotiroskis), eikä mahdollisuutta omaan tai yhteiseen jäteastiaan venepaikalle ole. Tällaisessa tilanteessa voitaisiin myöntää jätetimppa kauempana kuin venerannassa olevan kiinteistön kanssa tai mikäli venepaikka on koti- tai muussa vastaavassa rannassa, voisi vapaa-ajanasunnon jätteet viedä ko. kiinteistön jäteastiaan.”

Kappaleen uusi versio olisi seuraava:

”Poikkeuksen jätehuoltomääräyksistä voisi saarikiinteistön osalta saada, mikäli mantereella oleva venepaikka sijaitsee esim. kotirannassa tai tarjolla ei käytännössä ole lukollista yhteiskeräyspistettä eikä mahdollisuutta omaan tai yhteiseen jäteastiaan venepaikalle ole.”

Kappaleesta poistettaisiin siis teksti, jonka mukaan saarikiinteistön jätteet olisi voinut viedä esim. kodin jäteastiaan, mikäli matka venepaikalta kotiin olisi lyhyempi kuin sekajätteen lukolliseen yhteiskeräyspisteeseen.

Perustelut muutokselle:

Kaikkien asuinkiinteistöjen, myös lomakiinteistöjen pitää kuulua järjestettyyn jätteenkuljetukseen jätelain ja jätehuoltomääräysten mukaan. Saarikiinteistöille on järjestetty jätteenkuljetus sekajätteen lukollisilta yhteiskeräyspisteiltä. Lukkopisteitä on etenkin rannikon satamissa. Esim. Kotkassa on lukkopisteitä yhteensä 12 kpl, joista 9 on venesatamissa.

Osa lukkopisteistä on yhteiskäytössä veneilijöiden kanssa, jolloin ne eivät ole lukittuja. Vaikka maksaisi jo venepaikassa veneilyn jätemaksun, pitää maksaa lukollisen yhteiskeräyspisteen osavuositmaksu mökin eli asumisen osalta. Sekajätteen lukollisen yhteiskeräyspisteen osavuositmaksu rannikkoalueella (Kotka, Hamina, Pyhtää ja Virolahti) on vapaa-ajankiinteistöä kohti 51,87 € (sis. alv) vuonna 2026.

Nyt voimassa olevassa päätöksessä linjattiin, että saarimökin jätteet saisi tuoda kodin jäteastiaan esim., jos mantereen venepaikalta on lyhyempi matka kotiin kuin sekajätteen lukolliselle yhteiskeräyspisteelle. Eli tässä tapauksessa olisi voinut muodostaa jätkeimän mökin ja kodin välille ja samalla saada kohtuullistamisen eli vapautuksen lukkopistemaksusta. Tämä tuntuu nopeasti ajatellen järkevältä, mutta käytännön työssä on tullut vastaan hakemuksia, joissa tilanteet vaihtelevat ja päätöksistä ei tulisi nykyisen linjauksen mukaisesti tasapuolisia hakijoiden kesken. Nykyinen linjaus mm. tuo epätasa-arvoa ulkopaikkakuntalaisen ja alueella asuvan välille ja myös alueella asuvien kesken asuinpaikasta ja venepaikan sijainnista riippuen. Tapaukset koskevat etenkin rannikkoalueen saarikiinteistöjä.

Joissakin rannikkoalueen tapauksissa saattaa olla toinen lukkopiste lähempänä venepaikkaa kuin kotia, mutta tämä lukkopiste ei ole ns. kotimatkan varrella. Tällöin pitäisi arvioida, onko ”koukkaus” kohtuutonta hakijan kannalta. Vertailun vuoksi ulkopaikkakuntalainen tai kauempana asuva voi joutua tekemään isomman koukkauksen kotimatkaansa viedäkseen jätteet lukolliseen yhteiskeräykseen. Lisäksi on voinut jäädä epäselväksi, missä hakijan venepaikka mantereella sijaitsee. Joissakin tapauksissa matka kotiin ja lukkopisteelle on ollut käytännössä täysin sama. Linjauksen muutos toisi tasapuolisuutta asiaan ja lisäksi poistaisi

ylimääräiset mittailut, selvitykset ja arviot. Myös hakemusten käsittely nopeutuu ja käytäntö selkeytyy ja suoraviivaistuu.

Sisävesien saarikiinteistöjen tilanne on erilainen, koska sekajätteen lukollisia yhteiskeräyspisteitä ei sisämaassa ole niin paljon kuin rannikolla. Tarvittaessa voidaan käyttää päätöksen perusteena linjauksen lausetta ”tarjolla ei käytännössä ole lukollisia yhteiskeräyspisteitä, eikä mahdollisuutta omaan tai yhteiseen jäteastiaan venepaikalle ole”, mikäli on tarpeen tehdä päätös jätemaksusta (lukkopistemaksu) vapauttamiseksi tai poikkeus jätekimpan muodostamisessa. Tätä käytetään hyvin harkitusti ja poikkeuksellisesti koko alueella, mutta joissakin tapauksissa se voi olla tarpeen myös rannikkoalueen saarikiinteistöjen osalta.

Edellisten jätehuoltomääräysten aikana tehdyt toistaiseksi voimassa olevat luvat tuoda jätteitä saarimökiltä kotiin ovat rauenneet 1.6.2025 jätehuoltomääräysten muuttumisen myötä. Määräajan voimassa olevat luvat ovat voimassa määräajan loppuun saakka.

Päätöksen voimassaolon kesto

Voimassa olevassa päätöksessä viranhaltijapäätösten periaatteista kaikki päätökset olisivat voimassa enintään viisi vuotta. Päätöksenteon periaatteisiin esitetään lisättäväksi lause:

”Mikäli hakemuksen kohteena olevalla kiinteistöllä ei ole ollenkaan asuinrakennusta, voidaan myönteinen päätös tehdä toistaiseksi voimassa olevana.”

Perustelut muutokselle:

Päätös on tarpeen tehdä toistaiseksi voimassa olevaksi, jos kiinteistöllä ei ole ollenkaan asuinrakennusta. Mikäli täysin asuinkelvottomille kiinteistöille tehdään määräaikaista jätemaksun kohtuullistamispäätöksiä, aiheuttaa hakemusten ja päätösten uusiminen viiden vuoden välein turhaa työtä niin asiakkaalle kuin jätehuoltoviranomaiselle. Mikäli kiinteistölle joskus rakennetaan uusi asuinrakennus, on sen haltija veloitettu liittämään kiinteistö jätteenkuljetukseen.

Muut muutokset

Muut esitettävät muutokset ovat tarkennusluonteisia tai tekstin muuttamista ajantasaiseksi.

Esitys periaatteista viranhaltijapäätöksille

Periaatteet jätehuoltomääräyksistä poikkeamiselle

Yhteisen jäteastian käyttö ja saarikiinteistöjen jätehuolto

Yhteisen jäteastian käyttöä eli jätekimppojen muodostamista koskevat päätökset tehdään pääsääntöisesti jätehuoltomääräysten 8 §:n mukaisesti. Haja-asutusalueella kimpan voivat muodostaa kiinteistöt,

joiden yhteiselle jäteastialle on matkaa enintään 5 km. Taajamassa kimpan voivat muodostaa samassa tai viereisessä korttelissa tai samalla kadulla sijaitsevat kiinteistöt. Jätehuoltomääräysten mukaan jätekimpasta tehdään viranhaltijapäätös vain, jos hakemuksen kohteena oleva kimppa poikkeaa jätehuoltomääräysten mukaisesta.

Saarikiinteistöille, jonne ei johda tietä, on aiemmin sovellettu käytäntöä, jossa saaresta voi tuoda jätteet esim. mantereen kotiroskikseen, mikäli koti tai muu kiinteistö sijaitsee alle viiden kilometrin päässä mantereen venepaikasta huolimatta siitä, sijaitseeko roskis/venepaikka taajamassa vai haja-asutusalueella.

1.6.2025 voimaan tulleiden jätehuoltomääräysten myötä ko. kimpakäytäntöä saarikiinteistöjen osalta ei enää noudateta, vaan pitäydytään pääsääntöisesti jätehuoltomääräysten mukaisessa menettelyssä, jossa saarikiinteistöillä syntyvä jäte toimitetaan venepaikalla olevaan omaan tai yhteiseen jäteastiaan tai Kymenlaakson Jäte Oy:n sekajätteen lukolliseen yhteiskeräyspisteeseen.

Uusi käytäntö on tasapuolisempi muita haja-asutusalueella tai taajamassa sijaitsevia kiinteistöjä kohtaan ja myös saarikiinteistöjen kesken.

Poikkeuksen jätehuoltomääräyksistä voisi saarikiinteistön osalta saada, mikäli mantereella oleva venepaikka sijaitsee esim. kotirannassa tai tarjolla ei käytännössä ole lukollista yhteiskeräyspistettä eikä mahdollisuutta omaan tai yhteiseen jäteastiaan venepaikalle ole.

Pyhtään Kaunissaareen on järjestetty lukollinen yhteiskeräyspiste, joten kaunissaarelaiset eivät saa lupia tuoda jätteitä mantereelle.

Jätteiden erilliskeräysvelvoitteet

Poikkeamista jätehuoltomääräysten 14 §:n mukaisista jätteiden erilliskeräysvelvoitteista ei pääsääntöisesti myönnetä. Poikkeamiseen täytyy olla painava syy, kuten esim. ettei jäteastiat mahdu kiinteistölle ilman kohtuuttomia muutoksia.

Jäteastian tyhjennysvälit

Jätehuoltomääräyksien 23 §:ssä on määritelty pisimmät mahdolliset jäteastioiden tyhjennysvälit. Poikkeusta täytyy hakea, mikäli haluaa jätehuoltomääräysten mukaisia enimmäistyhjennysvälejä pidemmän tyhjennysvälin. Jäteastian tyhjennysväliä ei pääsääntöisesti pidennetä jätehuoltomääräyksissä sallitusta, ellei kyseessä ole täysin poikkeustapaus.

Jätteenkuljetuksen keskeytys

Jätehuoltomääräysten 32 §:n mukaan jätteenkuljetus voidaan vakituisessa asuinkiinteistössä keskeyttää määräajaksi, mikäli kiinteistössä ei todistettavasti asuta esim. ulkomaanmatkan vuoksi. Kiinteistö ei myöskään saa olla esim. vapaa-ajan käytössä. Yli kuuden

kuukauden keskeytyksistä haetaan poikkeusta Kymen jätelautakunnalta. Lyhyemmät keskeytykset ilmoitetaan Kymenlaakson Jäte Oy:lle tai omalle jätteenkuljetusyritykselle.

Vapaa-ajanasunnon jätteenkuljetukset voidaan keskeyttää tai kiinteistö vapauttaa lukkopistemaksusta määräajaksi, jos asunto/kiinteistö on täysin käyttämättä. Käyttämättömyys arvioidaan hakemuksessa esitettyjen perustelujen perusteella.

Toistuvista keskeytyksistä haetaan poikkeusta Kymen jätelautakunnalta. Keskeytys on toistuva, jos keskeytystä haetaan esim. kahdeksi tai useammaksi peräkkäiseksi kesäksi.

Muu poikkeaminen jätehuoltomääräyksistä

Muissa jätehuoltomääräyksistä poikkeamista koskevissa tilanteissa poikkeus voitaisiin myöntää viranhaltijapäätöksellä vain, jos poikkeaminen on tarpeen jätehuollon tarkoituksenmukaiseksi järjestämiseksi kiinteistöllä eikä poikkeaminen aiheuta haittaa terveydelle tai ympäristölle. Poikkeaminen voidaan myöntää jätehuoltomääräyksistä silloin, kun poikkeaminen koskee jätteiden omatoimista käsittelyä, jäteastioita, jätteenkeräyspaikkaa tai jätteiden keräysvelvoitetta.

Periaatteet päätökselle mantereella sijaitsevan kiinteistön hakemuksesta sekajätteen lukolliseen yhteiskeräyspisteeseen

Jätehuoltomääräysten 11 §:n mukaisesti mantereella sijaitseva kiinteistö voi saada luvan (viranhaltijapäätöksellä) liittyä sekajätteiden lukolliseen yhteiskeräyspisteeseen, mikäli jäteautolla ei pääse kiinteistölle, eikä kiinteistön haltija saa sijoitettua jäteastiaa muuhun paikkaan, jonne jäteauto pääsisi. Jäteauton pääsyä kiinteistölle arvioidaan hakemuksen, jätteenkuljetusrekisterin ja karttatarkastelun perusteella. Tarvittaessa voidaan pyytää lausuntoa jätteenkuljettajalta.

Mikäli kiinteistön läheisyydessä, esim. saman tien varrella on jo kiinteistöjä, jotka ovat saaneet luvan liittyä lukolliseen yhteiskeräyspisteeseen, voi Kymenlaakson Jäte Oy suoraan tehdä sopimuksen asiakkaan kanssa, eikä viranhaltijapäätöstä tarvita. Tiettömän saarikiinteistön asukas voi myös tehdä lukkopistesopimuksen suoraan Kymenlaakson Jäte Oy:n kanssa ilman hakemusta Kymen jätelautakunnalle.

Periaatteet jätemaksujen kohtuullistamisessa tai maksumuistutusten käsittelyssä

Jätemaksuja voidaan kohtuullistaa, maksu jättää perimättä ja/tai kiinteistön haltija vapauttaa jätehuoltoon liittymisvelvoitteista, mikäli:

- Vakituinen asuinkiinteistö on tyhjillään eli siellä ei ole kirjoilla asukkaita eikä asuntoa käytetä vapaa-ajanasuntona.

- Kiinteistön asuinrakennus tai vapaa-ajan asunto on asumiskelvoton tai puretaan eikä asunnon haltijalla ole tarvetta jätehuoltopalveluihin. Asumiskelvottomuudesta on pyydettyä esitettävä jätehuoltoviranomaiselle todisteellinen selvitys. Selvitys voi olla esim. valokuva tai kunnan rakennusvalvonta- tai terveydensuojeluviranomaisen lausunto tai muu vastaava asiakirja.
- Vakituisen asuinrakennuksen haltija on laitoshoidossa. Hakemuksessa tulee osoittaa, että asunto ei ole laitoshoidon aikana kenenkään muun loma- tai vakituksena asuntona.
- Useampi saman omistajan asuin- tai vapaa-ajanrakennus muodostavat yhden kokonaisuuden tai pihapiirin, joka on yhden talouden käytössä. Jättemaksut peritään vain yhden asunnon osalta.

Päätösten voimassaolon kesto

Viranhaltijapäätökset on syytä tehdä siten, että ne ovat voimassa enintään viisi vuotta lukuun ottamatta kielteisiä päätöksiä, jotka ovat voimassa toistaiseksi. Asukasmäärät ja omistajat muuttuvat ja myös asukkaiden tavat, jotka vaikuttavat esim. jätteiden määrään. Lisäksi lainsäädäntö tai jätehuoltomääräykset ja käytännöt voivat muuttua. Mikäli hakemuksen kohteena olevalla kiinteistöllä ei ole ollenkaan asuinrakennusta, voidaan myönteinen päätös tehdä toistaiseksi voimassa olevana.

Päätökset lukolliseen yhteiskeräyspisteeseen liittymisestä tehdään pääsääntöisesti toistaiseksi voimassa olevina.

Mahdollisista kiinteistön käytön muutoksista pitää ilmoittaa jätehuoltoviranomaiselle. Poikkeamispäätökset ovat henkilö- ja kiinteistökohtaisia, joten kiinteistön haltijan muuttuessa päätös raukeaa.

Lisätietoja: jätehuoltopäällikkö Katja Kangas, puh. 020 615 8143, [katja.kangas\(at\)kouvola.fi](mailto:katja.kangas(at)kouvola.fi)

Jätehuoltopäällikön ehdotus:

Kymen jätelautakunta päättää, että viranhaltijalle delegoituja päätöksiä voidaan tehdä edellä esitettyjä periaatteita noudattaen.

Kymen jätelautakunnan päätös: